

233600 - İki Ailenin Birbirlerine Fıtır Sadakasını Vermede Anlaşması

Soru

İki ailenin birbirlerine fıtır sadakasını vermede anlaşmasının hükmü nedir?

Detaylı cevap

Yüce Allah zekâtın fakir ve yoksullar gibi müstahak olanlara verilmesini farz kılmış, veren kişiyi cimrilikten arındırmak için meşru kılmış ve şöyle buyurmuştur:

“Onların mallarından, onları kendisiyle arındıracağın ve temizleyeceğin bir sadaka (zekât) al ve onlara dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir (Onların kalplerini yatıştırır). Allah, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.” (Tevbe 103)

Zekâtını verecek kimsenin zekâtını gönül hoşnutluğuyla vermesi gerekirken karşı taraftan bir çıkar beklemesi caiz değildir. Bu nedenle alimlerin verdikleri fetva şöyledir: Borç veren kimsenin zekâtını borçluya vermesi ve zekâtı borcun yerine iade etmesini istemesi caiz değildir.

İbn Kayyım Rahimehullah şöyle dedi:

Malını korumak veya borcu tahsil etmek amacıyla zekâtı vermek caiz değildir. Çünkü zekât Allah'ın hakkı olmakla birlikte müstahakkın da hakkıdır. Nitekim zekâtı veren kişiye zekât verilmesi ve kişinin kendisine yarar sağlaması caiz değildir.

Bunu açıklayan diğer husus şöyledir: Zekâtın karşılıkla olsa dahi tekrar alınması caiz değildir. Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Onu satın alma ve sadakandan geri dönme!” Görüldüğü gibi, ücretiyle satın almak bile sadakandan geri dönme olarak ifade edilmiştir. Şüphesiz zekatı kişiden tekrar geri alma niyetiyle vermek daha kötü bir durumdur. (İ'lâmu'l-Muvakkîîn 5/271)

Soruda ifade edilen şart, bu konuyla ilgilidir. Zira bu, zekât veya misli bir değer tekrar veren kişiye hile yoluyla geri dönmesiyle alakalıdır.

Bu davranışla zekât veren kimse cimrilikten kurtulmamış olur, çünkü zekâtı bile bir karşılık şartıyla vermektedir. Bu da zekâtın amacına ters düşmektedir.

En iyisini Allah bilir.